

Засади представництва ключових груп у субнаціональних радах із координації дій у відповідь на поширення туберкульозу та ВІЛ

Оглядова презентація

(станом на 27 березня 2019 р.)

Святослав ШЕРЕМЕТ,

член Комітету з регіональної політики
Національної ради з питань протидії туберкульозу
та ВІЛ-інфекції/СНІДу [#CCM_UA](#),

координатор з політики та законодавства
Національного ЧСЧ-консорціуму [#MSM_PRO](#)

Ключові групи (спільноти) щодо профілактики інфікування ВІЛ (слайд 1 із 3)

1. Ключова поведінкова група **людей, які вживають наркотики ін'єкційним шляхом**, = спільнота **людей, які живуть із наркозалежністю** [ЛЖН].
2. Ключова поведінкова група **чоловіків, які мають сексуальні стосунки з чоловіками** [ЧСЧ], = **гей-спільнота**.
3. Ключова поведінкова група **людей, які надають секспослуги за винагороду**, = спільнота **секспрацівниць і секспрацівників**.

Ключові групи (спільноти) щодо профілактики інфікування ВІЛ (слайд 1 із 3)

Перелік ключових груп (спільнот) на національному рівні визначає центральний орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я (МОЗ України). Нині є чинним відповідний [наказ](#) МОЗ України від 8 лютого 2013 р. № 104 «Про затвердження Переліку та Критеріїв визначення груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ».

На рівні певної адміністративної території цей перелік може бути розширений, але не скорочений, **аргументованим рішенням самої ради** або суб'єкта, рішенням якого її створено.

Ключові групи (спільноти) щодо профілактики інфікування ВІЛ (слайд 3 із 3)

Нині триває (у відповідності до термінологічних настанов ЮНЕЙДС) **формальний перехід** від виразу «група підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ» до виразу «ключова група (населення) щодо профілактики інфікування ВІЛ».

Очікується, що в **оновлений перелік** ключових груп, затверджений відомчим наказом МОЗ України, увійдуть також:

- 1) **люди, що перебувають у місцях позбавлення волі або нещодавно звільнені;**
- 2) **трансгендерні люди.**

Засади представництва ключових груп

1. Кожна ключова група (ключова спільнота) має статус *«зацікавленої сторони в галузі відповіді на поширення ТБ та ВІЛ»* (п. 2.1.1 Примірного положення).
2. Усі ключові групи разом становлять одну з шести **груп зацікавлених сторін**, представлених у коордрадах (інші 5 — місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування; профільні бюджетні заклади (установи); суб'єкти підприємницької діяльності, що виступають чи можуть виступати роботодавцями для ЛТБ та ЛЖВ; спільноти ЛТБ та ЛЖВ; профільні неурядові некомерційні організації).
3. УВАГА! *«Профільні неурядові некомерційні організації (включно з їхніми відокремленими підрозділами) [...], які працюють у галузі відповіді на поширення ВІЛ і ТБ»* є **ІНШОЮ ГРУПОЮ** зацікавлених сторін, ніж ключові групи (підпункт 6 пункту 2.2.1 Примірного положення).

Деякі функціональні завдання та повноваження коордрад щодо ключових груп

До **основних функціональних завдань**, тобто провідних активностей, які здійснюються радою на постійній або регулярній основі в межах відповідної адміністративної території, і **повноважень** коордрад належать, зокрема, такі:

1. *«Сприяння дотриманню та забезпеченню всіма зацікавленими сторонами **прав і свобод людини**, принципів інклюзивності, **недискримінації**, ґендерної рівності та ґендерної чутливості, **насамперед — щодо ключових і пріоритетних груп**»* (підпункт 3 пункту 4.1.1 Примірного положення).
2. ***Визначення «на рівні відповідної адміністративної території на підставі наявних доказових даних епіднагляду переліку **додаткових ключових і пріоритетних груп** щодо профілактики ВІЛ-інфекції та додаткових ключових і пріоритетних груп щодо профілактики ТБ»*** (підпункт 3 пункту 4.2.1 Примірного положення).

Повноваження ключових груп

Із Примірного положення:

«5.2.1. Голова ради має двох персонально визначених осіб із числа членів ради, які його/її заміщають, — одного заступника та одну заступницю:

1) одна з осіб, які заміщають голову ради, належить до урядово-бюджетного сектора [...];

*2) друга особа, яка заміщає голову ради, належить до неурядових секторів (напр., представляє організацію ЛЖВ, організацію ЛТБ або одну з **ключових груп**) і обирається самою радою з-поміж чинних членів ради».*

Порядок представництва ключових груп в коордрадах (слайд 1 із 5)

Із Примірного положення:

«6.3.1. Ключові групи (спільноти) [...] в межах відповідної адміністративної території самостійно вирішують порядок свого представництва (обрання/призначення та відкликання свого представника / своєї представниці) в раді у межах встановленої квоти.

6.3.2. У разі, якщо особа від певної ключової групи, певного суб'єкта неурядового непідприємницького сектора, неурядового підприємницького сектора до ради не делегована або відкликана, її функції переходять до відповідного **альтерната, а за відсутності також і останнього — відповідне місце в раді вважається вакантним, проте береться в розрахунок при обчисленні номінального чисельного представницько-посадового складу ради.**

6.3.3. Особи, які входять до складу ради за посадою або **обираються до неї від відповідної зацікавленої сторони (групи зацікавлених сторін), не потребують погодження свого членства з боку самої ради чи її голови, натомість можуть бути виведені зі складу ради на підставах, визначених регламентом ради».**

Порядок представництва ключових груп в коордрадах (слайд 2 із 5)

Із Типового регламенту:

*«6.1.1. **Зацікавлені сторони**, які мають право бути представленими в раді у відповідності до затвердженого представницько-посадового складу ради, **зобов'язані забезпечити** на підставі погоджених ними процедур **відкрите та прозоре** визначення (обрання) відповідно до встановленої квоти тих осіб (основного представника / основної представниці та його/її альтерната), які представлятимуть їх у раді.*

6.1.2. Певна особа може бути призначена (делегована) до складу ради в разі відповідності кожній з таких умов:

- 1) засвідчений особисто **намір брати участь у роботі ради,***
- 2) **безпосередня приналежність до відповідної зацікавленої сторони та наявний соціальний зв'язок із відповідною зацікавленою стороною».***

Порядок представництва ключових груп в коордрадах (слайд 3 із 5)

Із Типового регламенту:

«6.1.3. Кожна з неурядових зацікавлених сторін, які мають право на представництво в раді, забезпечує документальну фіксацію процесу призначення (виборів). Документація про призначення (обрання) подається секретареві/секретарці ради та повинна відображати (містити):

- 1) супровідний лист від суб'єкта, який відповідав за процес призначення (виборів), із фінальними результатами призначення (обрання) та персональними даними про призначених (обраних) осіб, які необхідні для зазначення в документах про персональний склад ради;*
- 2) механізм (порядок, правила, алгоритм) призначення (обрання);*

→

Порядок представництва ключових груп в коордрадах (слайд 4 із 5)

→

- 3) критерії, кваліфікаційні вимоги чи принципи, на підставі яких визначалися призначені (обрані) особи;**
- 4) протокол або опис процесу визначення призначених (обраних) осіб;**
- 5) фотокопії документів, які засвідчують особу призначених (обраних) осіб (з метою уникнення помилок при відтворенні їхнього повного імені), причому в окремих випадках (наприклад, щодо трансґендерних осіб) у публічних документах ради на їхню вимогу можуть зазначатися їхні соціальні, а не паспортні імена;**
- 6) контактну інформацію про призначених (обраних) осіб».**

Порядок представництва ключових груп в коордрадах (слайд 5 із 5)

Із Типового регламенту:

*«6.1.4. Обраний представник (обрана представниця) та його/її альтернат зобов'язуються подати раді **порядок (план) поточної комунікації зі своєю зацікавленою стороною** (групою зацікавлених сторін).*

*6.1.5. Обраний представник (обрана представниця) та його/її альтернат виконують свої функції протягом періоду на який їх обрано, а в разі завершення цього періоду — **до наступних виборів** нового представника (представниці) та його/її альтерната від відповідної зацікавленої сторони».*

Пропоновані вимоги до представника/представниці (кожна з них є обов'язковою)

- 1. Відкрито декларована особиста приналежність до ключової групи.**
- 2. Досвід реалізації проектів та/або програм профілактики інфікування ВІЛ або досвід перебування в статусі клієнта/клієнтки програми профілактики.**
3. Громадянство України.
4. Володіння державною мовою.
5. Переважне перебування протягом попереднього календарного року в Україні.
6. Відсутність конфлікту інтересів.

Ситуації конфлікту інтересів, за яких людина не може представляти ключову групу

1. Перебування на оплачуваних посадах **службовців органів державної влади або місцевого самоврядування.**
2. Штатна робота в юридичних особах публічного права, що фінансуються з державного чи місцевих бюджетів (у тому числі **робота в комунальних установах/закладах**, напр., центрах профілактики та боротьби зі СНІДом), — але за винятком технічних посад (на кшталт системного адміністратора тощо).
3. Штатна робота в ГФСТМ.
4. Робота в штаті неурядових організацій, що є основними реципієнтами коштів ГФСТМ в Україні (зараз це МБФ «Альянс громадського здоров'я» та ВБО «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» / БО «100 відсотків життя»).
5. Штатна робота у міжурядових організаціях чи проектах міжнародною технічної допомоги України в галузях відповіді на поширення ВІЛ.

Хто може забезпечити процес делегування та організувати вибори?

1. Національні самоорганізації спільнот.
2. Місцеві самоорганізації спільнот.
3. Організації, які надають послуги на місцевому рівні людям з визначеної спільноти у зв'язку з ВІЛ-інфекцією.

Варіанти реального стану справ

1. В області **немає жодної місцевої організації**, яка представляє визначену групу чи надає їй послуги. — Покладаймося на вибори (делегування), забезпечені національною самоорганізацією спільноти.
2. В області є **лише одна така організація**. — Очікуємо від такої організації проведення виборів серед її клієнтів/клієнток. Суб'єктами голосування виступають самі клієнти/клієнтки на очних зборах.
3. В області є **декілька таких організацій** (дві і більше). — Очікуємо від них подання погодженої спільної кандидатури основного представника та альтерната. Суб'єктами голосування можуть виступати самі організації.

Провідні національні самоорганізації ключових груп / спільнот

- 1. ЛЖН:** Благодійний фонд «Всеукраїнське об'єднання людей з наркозалежністю “ВОЛНА”». Контактна особа:
 - ДИМАРЕЦЬКИЙ Олег Юрійович, директор: www.facebook.com/olegdumar (Олег Дымарецкий), +380 (50) 909-29-62, olegdumar@gmail.com.
- 2. ЧСЧ: Національний ЧСЧ-консорціум #MSM_PRO.** Контактні особи:
 - ЧЕРНИШЕВ Андрій Віталійович, керівник напряму зовнішніх зв'язків та адвокації Громадської організації «АЛЬЯНС.ГЛОБАЛ»: www.facebook.com/lgbt09 (Andrii Chernyshev), +380 (63) 590-59-45, achernyshev@ga.net.ua;
 - ДОБРОСКОК Оксана Володимирівна, координаторка з регіональної адвокації та посилення потенціалу ЧСЧ Національного ЧСЧ-консорціуму: www.facebook.com/100011429713130 (Dobroskok Oksana), +380 (97) 599-08-03, dobrodarts@gmail.com.
- 3. Секспрацівниці:** Благодійна організація «Легалайф-Україна». Контактна особа:
 - ІСАЄВА Наталія Сергіївна, директорка: www.facebook.com/Nata.Isaieva (Nataliia Isaieva), +380 (66) 861-06-23, +380 (97) 979-04-74, nataisaeva.isaeva@gmail.com.

Презентацію
«Засади представництва ключових груп
у субнаціональних радах...»
підготував Святослав ШЕРЕМЕТ

Фейсбук: [fb.com/sheremet.sviatoslav](https://www.facebook.com/sheremet.sviatoslav)
(Святослав Шеремет)

Ел. пошта: sheremet.expert@gmail.com

Моб.: +380-50-315-54-57

Піклуймося про епідемічне благополуччя та права людини разом!

Поширення вітається!